

ΣΑΝ ΝΑ ΗΤΑΝ ΣΗΜΕΡΑ

ΓΙΟΡΤΑΖΟΥΝ: ΔΕΣΠΟΙΝΑ, ΜΑΡΙΑ,
ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ, ΠΑΝΑΓΙΩΤΑ

ΓΕΓΟΝΟΤΑ

718: Οι Άραβες αναγκάζονται να λύσουν την πολιορκία της Κωνσταντινούπολης.

1096: Ξεκινά η πρώτη Σταυροφορία, με σκοπό την κατάληψη των Αγίων Τόπων, που τότε κατείχαν οι Οθωμανοί.

1903: Ο αμερικανός εκδότης Τζόζεφ Πούλιτσερ δωρίζει 2 εκατομμύρια δολάρια στο Πανεπιστήμιο Κολούμπια, για τη δημιουργία σχολής δημοσιογραφίας.

1940: Το καταδρομικό Έλλη торπιλιζεται απ' τους Ιταλούς στην Τήνο.

1967: Το Ηνωμένο Βασίλειο θεσπίζει νομοθεσία για τους πειρατικούς ραδιοφωνικούς σταθμούς. Όλοι οι σταθμοί συμμορφώνονται, εκτός από το Ράδιο Καρόλινα.

1971: Ο αμερικανός πρόεδρος Ρίτσαρντ Νίξον καταργεί τη μετατρεψιμότητα του δολαρίου σε χρυσό.

ΓΕΝΝΗΣΕΙΣ

1769: Ναπολέων Βοναπάρτης, αυτοκράτορας της Γαλλίας. (Θαν. 5/5/1821)

1785: Τόμας Ντε Κουίνσι, άγγλος συγγραφέας. (Οι εξομολογήσεις ενός άγγλου οπιομανού) (Θαν. 8/12/1859)

1818: Γεώργιος Αβέρωφ, μεγαλέμπορος και εθνικός ευεργέτης. (Θαν. 15/7/1899)

ΘΑΝΑΤΟΙ

1118: Αλέξιος Α' Κομνηνός, αυτοκράτορας του Βυζαντίου. (Γεν. 1048)

1944: Ελένη Βαλλιάνου, ηρωίδα της Εθνικής Αντίστασης, που εκτελέστηκε απ' τους Ναζί στη Νίκαια της Γαλλίας. (Γεν. 1917)

1989: Θρασύβουλος Τσακαλώτος, στρατιωτικός και πολιτικός, που πρωτοστάτησε στην κίνηση συμφιλίωσης, δίνοντας το χέρι του στον πρώην αντίπαλό του Καπετάν Μάρκο. (Γεν. 3/4/1897)

Γεώργιος Αβέρωφ (1818 – 1899)

Επιχειρηματίας και μέγας εθνικός ευεργέτης. Βλάχικης καταγωγής, γεννήθηκε στις 15 Αυγούστου 1818 στο Μέτσοβο. Ήταν ο νεώτερος από τα πέντε αδέρφια της οικογενείας και οι γονείς του τον προόριζαν για δάσκαλο στο εκεί σχολείο. Εκείνος, όμως, πνεύμα ανήσυχου, προτίμησε να αναζητήσει την τύχη του στο εξωτερικό.

Σε ηλικία 22 ετών μετέβη στο Κάιρο για να εργασθεί κοντά στον αδελφό του, ο οποίος είχε υφασματοπωλείο. Γρήγορα άνοιξε τα δικά του φτερά και αρχικά ασχολήθηκε με τη γεωργία, νοικιάζοντας κτήματα πλοσίον του Νείλου. Στη συνέχεια επιδόθηκε στο εμπόριο σίτου στη Ρωσία και το 1866 ίδρυσε εμπορικό και τραπεζικό οίκο στην Αλεξάνδρεια.

Ανεδείχθη ταχύτατα ως ένας από τους πλουσιότερους Έλληνες της διασποράς, με περιουσία που ξεπερνούσε τα 100.000.000 δραχμές, όταν η περιουσία του πιο πλούσιου ελλαδίτη δεν ξεπερνούσε το 1.000.000 δραχμές. Οι πρώτες του δωρεές έγιναν προς την ελληνική κοινότητα της Αλεξανδρείας με την ίδρυση γυμνασίου, παρθεναγωγείου και νοσοκομείου. Ακολούθως, μερίμνησε για την ιδιαίτερη πατρίδα του, το Μέτσοβο, όπου διέθεσε 1.500.000 δραχμές για κοινωφελή έργα.

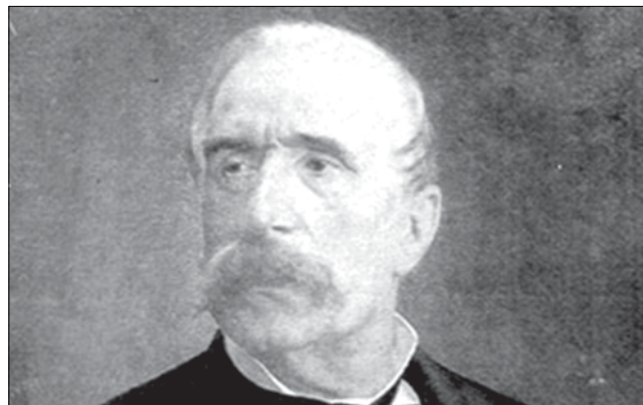
Με χρήματα του Γεωργίου Αβέρωφ:

Αποπερατώθηκε το Πολυτεχνείο της Αθήνας. Το αρχικό κεφάλαιο για την ανέγερσή του είχαν διαθέσει οι επίσης Μετσοβίτες μεγαλέμποροι της Αιγύπτου, Στουρνάρας και Τσοσίτσας, εξ ου και η ονομασία του Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο (ΕΜΠ).

Χτίστηκαν η Στρατιωτική Σχολή Ευελπίδων (σημερινά Δικαστήρια της Ευελπίδων) και οι Φυλακές στη Λεωφόρο Αλεξάνδρας (στο χώρο που σήμερα υψώνονται τα Μέγαρα του Αρείου Πάγου και του Εφετείου). Ανεγέρθηκαν οι ανδριάντες του Πατριάρχη Γρηγορίου Ε' και του Ρήγα Φεραίου στα Προπύλαια του Πανεπιστημίου Αθηνών.

Αναμαρμαρώθηκε το αρχαίο Παναθηναϊκό Στάδιο, ενόψει των Ολυμπιακών Αγώνων του 1896, ένα τεχνικό επίτευγμα για την εποχή του.

Ο Αβέρωφ υπήρξε οπαδός του Χαρίλαου Τρικούπη, καθώς πίστευε στην εκσυγχρονιστική προσπάθεια του Μεσολογίτη πολιτικού. Πίστευε ότι αν κυβερνούσε ο Τρικούπης

θα είχε αποφευχθεί η εθνική ταπείνωση του 1897 και η πτώχευση της χώρας.

Ο Γεώργιος Αβέρωφ πέθανε στις 15 Ιουλίου 1899 στο Ράμλεχ της Αλεξανδρείας και ο τάφος του βρίσκεται στο Α' Νεκροταφείο Αθηνών. Άφησε περιουσία που υπολογίστηκε σε 31.000.000 δραχμές. Από το κληροδότημά του για κοινωφελείς σκοπούς διατέθηκαν σε χρυσές ελληνικές δραχμές:

2.500.000 (300.000 λίρες Αγγλίας) υπέρ του Ταμείου του Εθνικού Στόλου για τη ναυπήγηση πολεμικού πλοίου που θα έφερε το όνομά του. Πρόκειται για το θωρηκτό «Αβέρωφ», που κυριάρχησε στο Αιγαίο κατά τη διάρκεια των Βαλκανικών Πολέμων.

1.500.000 υπέρ της ελληνικής κοινότητας της Αλεξανδρείας. 500.000 για την ίδρυση Γεωργικής Σχολής στη Λάρισα.

500.000 υπέρ του Ε.Μ.Π.

500.000 υπέρ του Ωδείου Αθηνών.

900.000 υπέρ της κοινότητας Μετσόβου.

1.000.000 για την αποπεράτωση του Παναθηναϊκού Σταδίου.

Ο Γεώργιος Αβέρωφ διέθετε πρακτικό νου, που αναπλήρωνε την έλλειψη μόρφωσης. Αγαπούσε ειλικρινά την πατρίδα του και αυτός ήταν ο λόγος των δωρεών του και όχι οποιαδήποτε σκέψη επίδειξης. Το ελληνικό κράτος, σε ένδειξη ευγνωμοσύνης προς τον εθνικό τούτο άνδρα, έστισε τον ανδριάντα του προ του Παναθηναϊκού Σταδίου.

ΤΙ ΓΡΑΦΟΥΝ ΟΙ ΑΛΛΟΙ...

(ΓΙΑ ΤΗ ΣΗΜΕΡΙΝΗ ΜΕΓΑΛΟΓΙΟΡΤΗ ΤΗΣ ΠΑΝΑΓΙΑΣ)

Ο Μουντές, ο Καζαντζάκης, ο Κόντογλου

Του ΓΙΩΡΓΟΥ ΚΙΟΥΣΗ

Σαν αγιοκάντηλο σε ανεμόδαρτο ερημοκλήσι καταυγάξει τις ψυχές μας η μεθυσμένη μεγαλογοιότη. Οι ελπίδες μας, οι δεήσεις, οι προσφυγές μας, όσα και τα προσωνύμια που της απέδωσε ο λαός. Πάνω στις ηλιόλουστες ξερολιθιές, σε νησιά και δύσβατα όρη, φωτεινές ανταύγειες της λευκότητας τα ναυδρια, ετοιμάζονται να τιμήσουν την Υπέροχο Στρατηγό.

Γερόντιοι χαρακωμένοι από τους λεβάντηδες, κοπέλες κρουστές σαν τα βότσαλα, με βασιλικούς και αναθήματα, με γύρη ανθέων μυστική, σε δειλινές καμπάνες που σημαίνουν την Παράκληση. Πυρόχρωμο μοσχολίβανο εσπερινής ψαλμωδίας βαθύτατων μυστηριακών αισθημάτων.

Αντί φθηνών ηθικολογικών, «δογματικών» ιδεολογημάτων, μαρτυρίες εκκλησιαστικής εμπειρίας από τους λογοτεχνικούς αιγιαλούς της Ορθοδοξίας.

«Έχει μια λύπη η δέσσή μας, από έναν παιδικό καιρό, που ξανάβησε μια τρυφερότητα νησιώτικης ακρογιαλιάς, που καθρεφτίζει τους οικτιρμούς σου. Κατέβα από τους λόφους, φέρε την πηγή του ελέους σου ν' αναβλύσει πλάι στην πληγή μας». Ψαλτήρια επίκληση στην Παναγία, του Ματθαίου Μουντέ.

Στην ξεχωριστή μεθυσμένη μέρα, ψηφίδα από τον «Άγιον Αύγουστο, αυτός ο προστάτης μου, έλεγα, σ' αυτόν θα κάνω την προσευχή μου», στέ-

κεται και ο Νίκος Καζαντζάκης στην «Αναφορά στον Γκρέκο»: «Τη μέρα εκείνη, της Κοίμησης της Παναγίας, 15 Αυγούστου, οι εργάτες δε δούλευαν κι ο πατέρας μου κάθονταν στη ρίζα μιας ελιάς και κάπνιζε. Είχαν έρθει γύρω οι γειτόνοι, που είχαν απλώσει κι αυτοί τη σταφίδα τους, κάπνιζαν πλάι στον πατέρα μου, αμίλητοι».

«Στη φλογέρα του βασιλιά», αναπτύσσοντας το βυζαντινό του όραμα ο Κωστής Παλαμάς, αφιερώνει στην «ηλιόκαλλη μορφή της Παρθένου» εκατοντάδες στίχους: «Φορείς τον ήλιο φόρεμα, σκαμνί σου το φεγγάρι, για ν' ακουμπάς τα πόδια σου, και γύρο στα μαλλιά σου στεφάνι δωδεκάστερο. Και δέρνουν τα πλευρά σου

φερούγια σαν του σταυραϊτού, με κείνα για να τρέχεις απ' της παράδεισος το φως, στις κόλασες τη νύχτα».

Ο κυρ Φώτης Κόντογλου αναφέρει: «Σήμερα τ' αγέρι φυσά γλυκύτερα στα κουρασμένα πρόσωπά μας, τα δέντρα σα να γενήκανε πιο κλωρά, τ' αυγουσιάτικο κύμα σα ν' αρμενίζει μια δροσερό μέσα στο πέλαγο κι αφρίζει φουσκωμένο από χαρά μεγάλη. Το κάθε τι πανηγυρίζει κι αγάλλεται».

Στον παπαδιαμαντικό ρεμβασμό κυριαρχεί η μορφή του Φραγκούλη Φραγκούλα, του φιλήρμου γέροντα στο ναϊσκο της Παναγίας της Πρέκλας. «Αφσεν εις την άκρην το ταμπούκι, το οποίον είχε σβύσει

ήδη ανεπαισθήτως, εν μέσω της αλλοφροσύνης των ρεμβασμών του καπνιστού, και ακουσίως ήρchiσε να υποψάλλη. Ελεγε τον Μέγαν Παρακλητικόν Κανόνα και τον εις την Παναγίαν, όπου διεκτραγωδούνται τα παθήματα και τα βάσανα μιας ψυχής και την σειράν όλων των κατασκευτικών ύμνων... Είτα, κατά μικρόν, αφού είπεν όσα τροπάρια ενθυμείτο από στήθους, ύψωσεν ακουσίως την φωνήν, και ήρchiσε να μέλλιη το αθάνατον εκείνο:

«Απόστολοι εκ περάτων, συναιθροισθέντες ενθάδε...» Και είτα προσέτι, παρεκάλει διά του άσματος την Παναγίαν, να είναι μεσίτρια προς τον Θεόν». Καλή Παναγιά.